

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De Fidei Formvlarvm Praecipve Avgvstanae Confessionis Ivstitia Et Vsv

**Bernhold, Johann Balthasar
Schifflin, Johann Sigismund**

Altorfii, [1730]

§VI.

[urn:nbn:de:bsz:31-67824](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-67824)

aeque, quam moderate cum Romana Curia egerint et Ecclesia; omne negotium non definiendi sed disputandi tantum gratia inceptum, ad Romanum praefulem detulerunt, caussaeque cognitionem, et super ea iudicium implorarunt; *Romanam Ecclesiam* se colere profesi sunt, illi, germanicisque praesertim Academiis totam caussam suam submiserunt, durius dicta reuocatuos, maioremque in posterum modestiam adhibituos esse, polliciti fuerunt. Sed quid ad haec Pontifex cum purpuratis suis? unice et tantum instabant ut reuocarent, Scripturam S. uel plane non in consilium uocabant, uel misere eam interpretabantur; conciliorum recentiorum Constantiensis maxime, Pontificum et Scholasticorum doctorum, canones, et decreta, et sententias crepabant. Cui irrationali iuxta ac tyrannico procedendi modo, cum nostri salua Dei gloria, saluteque sua sese submittere nollent, LUTHERVS cum sociis suis, instigantibus furiis papalibus, edito CAESARIS et *quorundam Imperii Statuum*, sub finem Comitiorum *Wormatiensium* proseribitur, et repetita LEONIS bulla excommunicatur.

§. VI.

Caesari uel tandem naturae bonitate & clementia, rei ipsius grauitate & necessitate, precibusque instantissimis subinde repetitis ad concilium de religionis negotio celebrandum compulso; CLEMENS VII mus obstinate restitit; [*rationibus uicario Christi summoque controuersiarum iudice indignissimis nixus, quas lege ap. COELESTINVM p. 13. seq. & CHYTRAEVM p. 11-15.*] Sed itales PAPAE artes quas tum moliebatur, germana CAROLI indoles abhorrens, litteris *Augustam Vind.* Imperii conuentum indicit, ubi interea temporis usque dum Concilium congregaretur, etiam de dissensionibus in causa religionis dispicere iubet. [*uid. COELESTINVS l.c. p. 15. B.*] in Ecclesia duo tum temporis hominum erant genera, unum emendari cupiebat abusus & corruptelas,

alterum & abusus & corruptelas negabat. Vtrumque hucusque reputabatur Romanae Ecclesiae communionis particeps. Vtrique ex aequo distribuebatur ius sententiam suam dicendi, probandi, & aduersam partem e S. Scriptura erroris conuincendi; & caussa nondum erat perorata, multo minus iudicata; insigni itaque iniuria nostris *Confessoribus* infame haereticorum nomen impingitur, qui erroris nondum conuicti & damnati erant. Partem potius nostram *ueram tum constituisse Ecclesiam*, uel inde maxime elucescit, quod uoci Christi sui Scripturae S. nimirum, unice & constantissime attenderint, ad eam sua & dicta & scripta composuerint, erroresque refutauerint.

§. VII.

Scriptum.

Ab hac *uera Ecclesia* edebatur scriptum de sua religione. IOHANNES ELECTOR SAXONIAE ad Wittebergenses Theologos: LVTHERVUM, IONAM, BVGENHAGIUM (*Pomeranum*) & PHILIPPVM dat litteras; [*quas lege in CHYTRAEO p. 42. seq.*] quibus iubet, ut in communem [*quod bene ex litteris notes uelim.*] Imperii statuum repurgatam doctrinam amplexorum usum & commodum, capita fidei praecipua & controuersa scripto explicent; paruit LVTHERVS cum sociis, articulosque XVII, quos antea anno XXIX ante Suobacensem conuentum ipsemet construxerat, communi iam habito consilio denuo probauit, immutatis, additis & demtis paucis tantum uerbis; qui dein a loco in quo ELECTORI exhibebantur nomen TORGAVIENSIVM articulorum sunt sortiti; [*Conf. ELIAS FRICKIUS l. c. p. 960. seq. & I. C. FVNCKIUS p. 245. seq. & 268. item B. IANI Disp. De Articulis Suobacensibus A.C. Fundamento.*] PHIL. MELANCTHONI id postea negotii iniunctum fuit, ut ad morem latinae Ecclesiae in conciliis praesertim obuium, inque usum doctorum & exterorum, quibus germanica non legebantur Saxonicarum imprimis Ecclesiarum, doctrinam latino, quo plurimum pollebat stilo, eiusque confessionem iusto ad Caesarem scripto